

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De propria conscientia praelato manifestanda. Cap. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

tuum præposteram pro Dei voluntate rectissima commutasti. A tumultu ad serenitatem, à bello ad pacem, ab Ægypto ad Paradisum translatus es, & à duris operibus luti & lateris, ad statum filij, ad occupationes honorificentissimas, & ad diuinam familiaritatem euocatus. Hæc & alia similia mente voluens, ad laudes Domini liberatoris tui assidue canendas te rota deuotione conuertere. Dicque illi: Laudabo nomen tuum assidue, & collaudabo illud in confessione, quia exaudita est oratio mea. Quia liberaſti me de perditione, & eripuisti me de tempore iniquo. Propterea confitebor, & laudem dicam tibi, & benedicam nomini Domini.]

Ecl. 51.
15. 16.
17.

Confessione præmissa, in qua te de ingratitude erga tantum beneficium, & de annis tepide in religione impensis, accusas, ad gratias agendas missam celebrabis, aut si Sacerdos non es, sacrum Eucharistiae Sacramentum accipies. Et id quidem eo affectu, vt qui nihil proprium habes, quod Domino pro ingenti dono vocationis offeras, ei Filium suum vni-genitum, per donationem Patris æterni tuum thesaurum factum, quasi in compensationem, tribuas. Sed quia donum quod offers, in immensum vocationis beneficium acceptum superat, confidenter propter illum noua beneficia postulabis, vt scilicet Dominus, qui cepit in te opus sanctitatis, ipse perficiat, perseuerantiam in arrepto statu concedat, & in omni virtute, & præsertim in sua familiaritate promoueat. Tu autem pusillus es, & penitus insufficientis ad reddendas pro tanto beneficio debitas gratias: quare orabis Beatam Virginem, omnesque Sanctos, præcipue aduocatos & Patronos tuos, vt pro te Deum laudent, & se pro beneficio in te collato gratos exhibeant. Fratres etiam tuos rogabis, vt eo die in gratiarum actionem pro te Missas celebrent, & si dies festus fuerit, ad communionem sacram accendant, & orationibus se tibi in affectu gratitudinis comites præbeant.

Hæc sunt sancta, & pura, ac Deo grata conuiuia, hi ludi, & choreæ immaculatæ, quæ hoc vocationis die instituendæ sunt. Festiua autem colloquia non desint, nam si (disciplina religiosa minime prohibente) loquendum sit, ea verba in hoc die natalis tui cum fratribus misceas, quæ gratitudinem foment, quæ te tuæ vocationis & status amatorem ostendant, & quæ diuinam misericordiam in te collatam prædicent. Crede mihi, frater, quia hæc pusilla non sunt, nec ab his, qui aliquid se esse putant, despicienda. Dominus enim qui pro omni beneficio gratias petit, pro hoc ingenti beneficio, seu beneficiorum cumulo, maiores gratias requirit. Vide autem tu an gratum animum habeas, si hunc diem celeberrimum atque sanctissimum, in quo à sæculo educatus es, perinde atque alios in vanitatibus perdas, & nulla memoria tanti beneficij facta transire permittas. Hunc verò affectum gratitudinis ignoranter paruipendes, qui ab eo qui nullius indiget, sæpe operibus antefertur. Nam, vt inquit Ambrosius, alius fructum accepti beneficij, vt aurum auro, argentum argento rependit, alius laborem, alius haud scio an etiam locupletius, solum restituit affectum. Quid enim si reddendi nulla facultas suppetit in beneficio reddendo plus animus, quam census operatur, magisque præponderat beneuolentia, quam possibilitas referendi muneris.] Si ergo non habes opera, quæ rependas, quia tepidus es & imperfectus, saltem affectum gratitudinis, & laudes, & cor simplex & humile, parua cum reuerentia audiens offert non cesses. Illud sufficiat, vt gratus habeatis, & faciat vt noua beneficia merearis accipere.

Amb. lib.
de offic. c.
32.

A De propria conscientia Prælato manifestanda.

CAPVT II.

INCVLIS etiam annis semel, aut bis, aut pluries, si opus fuerit, apud Prælatum te statues, & spacium seorsum & sine arbitris colloquendi, postulas. Hoc temporis spacio sincere, & sine vilo fūco tuæ illi conscientiam ostendes. Id autem facies, si illi defectus tuos aperias, affectus, & passionis, ac propensiones minus mortificatas detegas, rertationes teueles, virtutes, bona, & mala manifestes. Mala quidẽ, non vt à Prælato puniantur, (qui in hoc negocio non munus iudicis, sed medici petitisissimi & patris benignissimi, obire debet) sed vt tibi compatiatur, vt tecum, miserias tuas deffeat, vt rationem pugnandi, ac remedia adhibendi præscribat. Bona verò, vt pro illis, tanquã pro bonis suis (quia bona sunt filij sui) Domino gratias agat, vt prudẽti examinatione, ab eis quod est minus perfectũ, auertat, & vt suo consilio & admonitione promoueat. Vniuersa tandẽ bona & mala, vt te intus & in cute cognoscat, vt te gubernare sciat, vt impedimenta proficiendi remoueat. Rem hæc superius attigimus, sed quia summi momẽti est ad perfectionem assequendã, eam nũc nihil ex dictis repetẽtes, iterum pro huius tractationis necessitate confirmabimus.

Prælati igitur nomine, in ea religione quæ hunc vsum laudabilem & maximẽ necessarium obtinet, superiorem domus, in qua habitamus, vel eum qui toti prouincia præest, intelligimus. In alijs, vel ipsum vel confessarium, vel magistrum spiritus, quem spiritualis vitæ ducem sequimur, ad hanc rem aptum esse decernimus. Nondubium autem quin melius sit & efficacius quemquã se Prælato detegere: quoniam reliqui nos dirigunt, Prælati verò gubernant, & si ille nos nesciat, his forsitan occupabit, quibus ob imbecillitatem nostram non tantum perfectionem, sed & gratiam, & salutem æternam amittamus. Putabit forsitan nos timore Dei possideri, cum alieni ab eo simus, putabit fortes cum simus infirmi, putabit humiles, castos, patientes, cum tamẽ ab his virtutibus longẽ distemus. Nos autem secundum existimationem suam ad onus portandum sufficientes, sed secundum veritatem, oneri portando impares, ministerijs periculosis exponer, ex quibus spirituales & fortes viri merita magna reportant, nobis autem proueniet certa mirabilisque ruina. Animam verò nostram occasionibus perditam Dominus de manu eius non requirit, immò & nos, vt hypocritas, & vulnus celantes & sanctitatem mentientes, incomparabili pœna mulcabit. Cùm ergo hæc conscientie manifestatio ad id ordinetur, vt in via spiritus sine offensione regamur, verissima sit oportet: ita scilicet, vt nec vitia nostra celemus, nec Dei dona & virtutes abscondamus, sed omnia pro vt sunt, mancant oculis nos gubernantis aperta. Neque enim ex ea quærimus vt boni habeamur, & sancti reputemur, quod insignis esset hypocrisis, nec vt contemnamur, & viles existimemur, quod in hoc proposito magna esset ignorantia, sicut si quis accersens medicum, vulnus aut dolorem, quem non habet, se habere fingeret, sed tantum intendimus, vt ei qui nos regit, simus omnino perspecti. Ille autem nequaquam nostrum statum agnosceret, si propter ineptam humilitatem, bona celantes, aut mala fingentes, vel propter superbiam mala occultantes, aut bona, quæ non habemus, enuntiantes, mentiti fuerimus.

Ostendamus nunc quãta sit huius manifestationis conscientie necessitas. Corpus quidem non seipsum

Tom. 1. l.
5. p. 2. c.
12.

regit, sed ab spiritu regitur, & in suo motu, atque in reliquis ab animo ipsum viuificantem dirigitur. Spiritus verò non à seipso, quia seipsum decipit, sed ab spiritu Dei regendus est, à quo, tanquam à magistro peritissimo in perfectionem ducatur. Deus autem ut nos regat, omnino vult ut nos ei nostram conscientiam aperiamus, non sanè quia ei occulta sit, sed ut dum humiliter nos detegimus, eius remediis & auxiliis ad victoriam nostrorum affectuum comparandam digni simus. Ad quod hortatur quæque nostrum sanctus Dauid, dicens: Reuela Domino viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet.] Detegere, inquam, Domino conscientiam tuam, & spem omnem in eo, tanquam in sapientissimo medico, ac benignissimo protectore colloca, & ipse faciet ut saneris. Præstat tamen hunc sensum, & ea quæ nos ad hanc manifestationem moueant, ex ore Ambrosij sanctissimi Doctoris audire. Bene, ait, reuela, id est, aperis, conscientiam tuam, ne eam saculi istius grauet umbra, vel carnis. Prorumpentia femina si fuerint obumbrata, tenuantur, Soli obiecta pinguescunt. Quid de feminibus loquor? Ipsas arbutulas, quominus se in altum subiciant, umbra syluestris interneceat, & prohibet brachia ramosa diffundere. Pulchrè autem dixit, Reuela ad Dominum viam tuam:] quia natura hominum prona peccato, velut quoddam menti nostræ velamen obducit, ne nostra Domino peccata fateamur, qui potest vulnera nostra sanare, ut erubescat quis ore proprio postulare medicinam, ne coram hominibus sua prodantur opprobria. Premittit igitur se intra hominem conscientia cum latere non possit, & tandiu differt, quoad vulnus efferueat, ut iam non fidei salubritate, sed immedicabili atrocitate vlcis detegatur. Reuela, inquit, ad Dominum viam tuam] id est, aperis viam tuam, noli abscondere. sicut abscondebat Cain, qui latere cupiebat.] Omnis enim qui malè agit, odit lucem.] Reuelabat Dauid viam suam, qui ait: Dico ego opera mea Regi.] Aperit sensum tuum, ut nihil sit quod timeas reprehendi. Reuelauit & Paulus, qui præsumpsit dicere: Nihil mihi conscius sum.] Deo itaque nos manifestare debemus, ut spiritus noster ab eius spiritu dirigatur. Sed rogo, quidnam sit manifestari nos Deo, cuius oculis, ut ait Paulus, cuncta nuda sunt & aperta? Certè illud est conscientiam nostram, & omnes recessus illius, Prælato detegere, cuius ore ad nos loquitur Deus, cuius prudentia regit, cuius adiutorio in finem optatum perducit. Ergo spiritus noster, ut à spiritu Dei regatur, Prælati sapientia regendus est, & in omnibus ordinandus. Qui enim ductum Prælati refugit, à Dei gubernatione se subtrahit.

Habes igitur, o frater, in magistro spirituali magistrum Deum, à quo per illius vocem instrueris: & dum huic conscientiam tuam aperis; dum magistrum aut Prælatum interrogas, Deum interrogas, ut eius responsione per os spiritualis patris enuntiata docearis. Sat scio, Dæmonis astus fugere concupiscis, & ei qui sape tibi illudit, illudere. Sed ad hoc solus non eris potens, spiritualis verò patris adiumento fulcitus, cui fidenter tua arcana commisisti, validus & robustus existeris. Illi profectò, qui conscientiam suam Prælato detexit, Cassianus & discretionem veram, & tentationum victoriam, & Dæmonum conculcationem promittit. Vera, inquit, discretio non nisi vera humilitas conquiritur. Cuius humilitatis hæc erit prima probatio, si vniuersa non solum, quæ agenda sunt, sed etiam quæ cogitantur, seniorum referentur examini, ut nihil quis suo iudicio credens, illorum per omnia definitionibus ac-

quiescat, & quid bonum vel malum debeat iudicare, eorum traditione cognoscat. Quæ institutio non solum per veram discretionis viam iuuenem recto tramite docebit incedere, verum etiam à cunctis fraudibus & insidiis inimici seruabit illæsum. Nullatenus enim decipi poterit quisque, si non suo iudicio, sed maiorum viuat exemplo: nec valebit ignorantia eius callidus hostis illudere, qui vniuersas cogitationes in corde nascentes perniciose veretudina nescit obterege, sed eas maturo examine seniorum, vel reprobat, vel admittit. Illico namque ut patefacta fuerit cogitatio maligna, marcescit, & antequam discretionis iudicium proferatur, serpens terribissimus velut è tenebroso ac subterraneo specu confessionis virtute protractus ad lucem, & traductus quodammodo ac dehonestatus abscedit. Tandiu enim suggestiones eius noxiæ dominantur in nobis, quandiu celantur in corde.] Non itaque victoriam ex tentationibus reportabis, qui tentationem, id est, cogitationem noxiam, foves in corde, & ab oculis interemptoris, nimirum patris spiritualis, abscondis. Nec veram discretionem, altissimam & difficillimam scientiam solus & sine magistro, à Deo ad eam tradendam destinato, perdisces. Qui dum te audit, & quid ut bonum amplectendum, quid verò ut malum vitandum sit, tradit, in rebus spiritualibus, & ad salutem animæ pertinentibus erudit.

Samuel vocatus à Domino, concurret ad Heli, & secundò acertiò vocatus ad eundem festinauit, & sic Deum loquentem & se docentem agnouit. Paulus non ex ore Domini, sed ex ore Anania sibi loquentis audiuit: Ingredere ciuitatem, & ibi dicetur tibi, quid te oporteat facere.] Et iterum à Apostolos proficiscitur, & cum illis Euangelium confert, [ne in vanum curteret, aut eucurrisset.] Hæc omnia manifestè designant, doctrinam spiritus sine magistro haberi non posse, multisque erroribus & periculis casus exponi, qui conscientiam suam ab eo, qui ipsum gubernat, voluerit occultare. Quis ergo, ait idem Ioannes Cassianus, tam præsumptor & cæcus sit, qui se audeat suo iudicio, aut discretioni committere, cum vas electionis indignis se coApostolorum suorum clectione testetur? Vnde manifestissimè comprobatur, nulli à Domino viam perfectionis ostendi, qui habens inde valeat erudiri, doctrinam seniorum vel instituta contempserit, paripendens illud eloquium, quod oportet diligentissimè custodiri: Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi: seniores tuos, & dicent tibi.] Et ad idem Bernardus ait: O sapientia suauiter verè vniuersa disponens. Eum, cui tu loqueris, erudiendum mitris ad hominem, ut socialis vitæ commendetur vtilitas, & edoctus per hominem, discat & ipse secundum datam sibi gratiam hominibus subuenire. Ingredere ciuitatem. Videtis, fratres, non sine diuino consilio factum esse, ut hanc ciuitatem Domini virtutum ingredere mini, diuinam discere voluntatem. Planè qui te salubriter terruit, & conuertit cor tuum ad desiderandam voluntatem suam, ipse tibi dixit: Surge, & ingredere ciuitatem.] Hæc ille.

Disces itaque ex magistro spirituali, cui te ipsum detegis, tentationes vincere, disces in spiritualibus negotiis prudenter refigerere, disces virtutes acquirere, disces salutem animæ comparare. Vnde Cassianus, postquam dixerat, iuniores monachos propria voluntatis mortificatione ad perfectionem informari, hæc subdit: Ad quod ut facile valeant peruenire, consequenter instituuntur nullas penitus cogitationes prurientes in corde perniciose confusione celare, sed confessim ut exorta fuerint, eas suo pate-

facere

Amb. ib.

Gen. 4.
Ioan. 3.
20.
Psalm. 44.
1.

1. Cor. 4.

Hebr. 4.

1. Regum
3.5.

Act. 7.1.

Gal. 2.2.

Deut. 33
7.
Bern.
serm. 7.
de con-
uer. Pau-
li.

facere seniori, nec super earum iudicio, quidquam suae discretioni committere. Sed illud credere malum esse, vel bonum, quod discussit, ac pronunciauerit senioris examen. Itaque fit vt in nullo circumuenire iuuenem callidus inimicus, velut in expertum ignarumque, praualeat: nec vlla fraude decipere quem peruidet, non sua, sed senioris discretionem munit, & suggestiones suas, vel ignita iacula quaecunque in cor eius iniecerit, vt seniore celet, non posse suaderi. Aliter quippe subtilissimi diabolus illudete, vel deiciet iuniorem non poterit, nisi cum eum, siue per arrogantiam, siue per verecundiam ad cogitationum suarum velamen illexerit. Generale namque & euidentis iudicium diabolica cogitationis esse pronunciant, si eam seniori confundimur aperire.] Sic ille. At illi, qui seipsos manifestant, ab his dolis aduersarij liberantur. Quia scriptum est: [Salus autem vbi multa consilia.] Nec verò dicit, in multo consilio, ait Dorotheus, vt quis quemcunque confulter, sed eum cuius fidei se totum crediderit. Neque, hoc vt taceat, illud loquatur, sed vt omnia exponat, de omnibus confulter: huiuscemodi enim salus profectò est in multo consilio.] Eos taxat qui cuilibet sua arcana reuelant, cum manifestum sit interiora cordis nostri soli Prælato aperienda esse, aut certè viro prudentissimo, qui probè sciat conuenientia medicamina nostris infirmitatibus adhibere.

Magni reputat, o frater, amicum fidelem, cui possis tuto in rebus huius seculi tui cordis arcana committere, cuius possis consilium sequi, à quo valeas adiuari. Res autem animæ potiores sunt, maioribus difficultatibus parent, pluribus discriminibus sunt expositæ: quare ergo fidelem amicum, qui te in illis instituat, qui te iuuet, qui te tueatur, non magni reputabis? Quis autem aut fidelior, aut sapientior, aut sollicitior Prælato, quem tibi Deus in partem ac præceptorem præposuit? Quare igitur ab illo te abscondis? Quare, vt alter Adam, conspectum illius qui te curaturus est, fugis? Expende, obsecro, quid Augustinus, vel quisquis alius est author libri, de amico fidei scribat: At quæ fœlicitas, quæ securitas, quæ incanditas est, habere cum quo æquè audeas loqui, vt tibi cui confitei, non timeas, si quid deliqueris? cui non erubescas reuelare in spiritualibus, si quid profeceris: cui cordis tui omnia secreta committas, & commendes consilia? Quid igitur inuidius, quam ita vnire animum alterius, & vnum efficere de duobus, vt nulla iactantia timeatur, nulla formidetur suspicio, nec correptus alter ab altero doleat, nec laudantem alter alterum adulationis noter vel arguat? Amicus, ait Sapiens, medicamentum est vitæ.] Nò enim validior vel efficacior est vulneribus nostris medicina, quam habere, qui omni in commo do occurrat compatiens, omni commo do occurrat congratulans, vt iunctis suis humeris onera sua inuicem tolerant, & quòd vnusquisque propriam leuius quam amici portet iniuriam.] Hæc ille. Non est autem impossibile, immò maxime necessarium, hoc amicitia cum Prælato genus inire, nec id aut reuerentiam aut obedientiam imminuet. Si enim Dominum & Creatorem omnium ita reueremur, vt etiam tenere diligamus; & si ei, cui in euenctis seruire debemus, amicitia & familiaritate iungimur, cur absurdum putabimus, Prælato vt superiore aspice-re, & vt amicum nos fideliter amantem amare? Illi ergo nostra vniuersa secreta pandamus, in quo & remedium malorum, & augmentum bonorum, & leuamen molestiarum reperiemus. Vt enim inquit Gregorius, plerumque nimis taciti, cum nonnulla

A iniusta patiuntur, eò in acriorem dolorem procedunt, quò ea, quæ sustinent, non loquuntur. Nam si illatas molestias lingua tranquille diceret, à conscientia dolor emanaret. Vulnera enim clausa plus cruciant: quia cum putredo, quæ intrinsecus ferret, euicitur, ad salutem dolor aperitur.] Huic sancti Gregorij dicto asiduum experimentum attestatur; saepe enim nos & alios vidimus, cum ad Prælato accurrimus, & ei nostras miseras aperimus, sola defectus manifestatione sanatos. Quia diabolus defectus fugit, & culpa humilitate & confessione lassescit. Cuius rei illustra sunt apud Climacum, & apud Castianum exempla, quæ consulo præterimus, vt longitudinem fugiamus. Si autem adhuc non audes te Prælato ad consilium & remedium aperire, attende quia & ipsi antiqui Philosophi sola naturæ luce ducti id non iam religiosi, sed & ciuibus secularibus, & hominibus necdum Christianis faciendum præceperunt, & vtile ad virtutis profectum existimarunt. Socrates namque apud Platonem sic loquitur: Equidem ad defensionem iustitiæ suæ, aut parentum, aut amicorum, aut filiorum, aut patriæ iniusta facientis, nihil vilitatis afferet nobis Rhetorica, o Pole, nisi si quis contra accusare oportere putauerit, maxime quidem seipsum, deinde etiam familiares, & alios, prout quibus semper amicus iniusta fecerit, & non occultare; sed in propatulum iniuste factum producere, vt pœnas det, & sanus fiat; cogere item, & seipsum & alios non præ timore deterredi, sed fortiter, & velut clausis oculis exhibere, velut medico, secundum & vrendum, ita vt bonum & pulchrum, ac honestum persequatur, & dolorem non consideret, & si quidem iniusta plagis digna perpetravit, verberandum se exhibeat; si vinculis, ligandum; si multa, multandum; si exilio, fugandum; si morte, necandum; ita vt ipse primus sit accusator, & sui ipsius, & aliorum familiarium, & non pareat, sed ad hoc Rhetorica vtratur, quò dum manifesta sunt iniusta facta, à maximo malo iniustitiæ liberentur.] Plutarchus verò hæc scripta reliquit: Quòd si ille qui offendit, castigantibus offerat se, morbum indicet, & aperiat vitium, nec id clam esse gaudeat, contentusque sit, si sit rectum; verum fateatur, rogèque corripientem, & corrigentem: haud leue fuerit id progressionis insigne, vt sanè dixit Diogenes, Qui salutem desideret, ei quærendum esse vel sedulum amicum, vel flagrantem inimicum, quò increpatione vel curatione animi vitia exuat. Quoad verò ostendendis sordibus, aut macula tunica, aut lacerato calceamento, gloriaris apud alios, & vana modestia cauilla iaciens in temetipsum vt pusillum, aut vt gibbosum, putas agere præclarè: interiores verò animi fœditates, vitæ labes, inuidias, malevolentias, sordes, libidines, vt vlcera, contegis & abscondis, quas nemini attingere, vel aspicere permittis, dum vereris ne arguare, parum profectus, immò nihil fortitus fueris. Cæterum, qui cum his pedem confert, præcipuè, qui ipse mordere se, & insectari offendentem: secundo loco, qui præstare se castigante alio tolerantem, & patientem purgari se à reprehendentibus, valet & vult; hic verò est ei, qui amolitur & execratur prauitatem, proximus. Hi Philosophi pro virtutis profectu necessarium putant vt homo se alteri non ad consilium solum, sed ad pœnam & grauissimam pœnam detegat: & tu molestum putabis, non ad pœnam, sed ad consilium, ad remedium, & ad leuamen te prælato manifestare; aut virtutis profectum non curas, aut gratis & sine vilo pretio habere desideras, aut certè infidelibus delicatior es, qui intolerabile putas, quòd illi tam

Prou. 11. 14. Dorothe. doctr. 5.

Aug. de amico. 1. 2. 3. 4.

Eccle. 6. 6. 16.

Greg. 7. moral. c. 11.

Clim. grad. 4. Cass. col. lat. 2. c. 11.

Platon Gorgias.

Plutar. Tract. Quomodo quis sentiat se in vitio proficere.

facile

facile esse docuerunt, & tam audacter omnibus imperarunt? Et illi quidem dixerunt, sed non fecerunt: nos autem nouimus non adolentes solum, sed senes doctissimos & probatissimos, qui non sine admiranda humilitate hoc documentum obseruarunt. Quorum tam eximia est virtus, tam insignis animi puritas, qualis esse intelligitur in tanta humilitate fundanda.

Hoc tu imitari non erubescas, vt consimilem virtutem consequaris, nec indignum putes illos conuersatione sequi, quorum vitam & mores admiraris. Et, si in illis hac insignis humilitas audita placet, cur eadem ad te trāsata, & ad opus redacta, displicet? Nisi fortē humilitas & sapiens defectuum manifestatio ad hoc a Deo inspirata sit, vt audiatur, & narretur, non verō vt operibus exerceatur. Audi tandem Climacum quibus verbis te ad hanc manifestationem impellat. Noli o fili atque Domino obediens, spiritu elationis decipi, neque peccata tua veluti ex persona alterius magistro denunties. Neque enim licet absque verecundia rubore aeterna confusione liberari. Aperi, denuda, detege medico vulnus tuum. Dic, age, noli confundi. Meum vulnus est pater, mea plaga, cuius mihi causa fuit, non alterius, sed mea negligentia. Nemo huius author extitit, non homo, non spiritus, non corpus, non aliud quidquam nisi desidia mea. Esto, dum confiteris, habitu, spe, cogitatione, vt condemnatus reus, demissis in terram luminibus, atque si fieri potest magistri, aut medici pedes, vt Christi pedes, lacrymis riga. Solent nonnunquam daemones nos vt aut non confiteamur, hortari, aut certē vt hoc veluti ex alterius persona faciamus, siue vt alios quosdam peccati nostri insimulemus auctores. Sicut certum est consuetudo plurimum valet, vt cuncta ex ea pendunt eamque sequuntur; omnino longē amplius ea valebit in bonis, cum potentissimum habeat adiutorem Deum. Noli o fili, annis plurimis laboras lassescere, donec in te ipso beatissimam inuenias requiē. Quōd si te ipsum in initio toto animo ignominii exposuisti, ne indignum putes, adiutori ac magistro tuo, tanquam Deo, vultu animoque demisso culpas tuas confiteri. Vidi enim reos quoque miserabili omnino habitu, vehementioriq; confessionis & supplicationis vi duritiam ac feruitatem emolliuisse iudicis, illiusque iracundiam in misericordiam conuertisse. Quocirca Ioannes quoq; Domini praecursor, antequā Baptismi lauacra donaret, ab accedentibus confessionis humilitatē requirebat. Non quidem vilo eorū ipse indigens, sed eorū saluti modis omnibus consulens. Huius sanctissimi viri dictis acquiescere, & modis omnibus conscientiae abdita Praelato reuelare non metuas. Deus ipse adest tuos sermones audiens, tuam summisionem approbans, tuam animam virtute humilis manifestationis emundans. Ille Praelato non tui contemptum, sed aestimationem, non odium, sed amorem immittit. Et dum tu illi dicis miseriae tuas, dicit Dominus ipsi; Considerans te ipsum ne & tu tenteris. Ipse etiam tibi dona sua quorum causa angebaris, benigne concedit. Est enim apud ipsum valida oratio, & efficax postulatio conscientiae detectio. Quōdque fletibus, & corporis afflictione, & assiduis postulationibus, & aliis remediis non vicisti, humili defectus apertione superabis. Videbis profectō Dominum esse amatorem humilium, qui humili peccatori consenti, & vulnus aperienti, remedium adhibet; superbo autem suarum culparum dissimulatore, in sordibus volutari permittit.

Clim. de obediens. grad. 4.

Matt. 5.

Gal. 6.1.

De vita spiritalis actibus inuouandis.

CAPVT III.

NTER motum a natura profectum, & aliqua externa vi contra naturam corpori violenter impressum, hoc Philosophi discrimen inuenerunt, quōd ille (vt vel oculis ipsis perspicitur) in fine celerior ac velocior est: iste verō quo magis protrahitur, eo est cunctantior & segnior. Si moles magna naturaliter ē superis deorsum descendat, celeriter moueri inchoat: at quo propius ad centrum accedit, eo velocius vt in eo quiescat, motū perficit & consummat. Sed si lapis violenter sursum proiectus feratur, magna celeritate ascendere incipit, at post parum remisso impetu suo pondere grauatus lassescit. Hinc necessitas spiritus inuouandi nobis non obscure patescet. Natura enim nostra per peccatum corrupta in hoc malum certē maximum incurrit, quōd deorsum ire, & ad vilia & abiecta saeculi huius descendere, quasi naturale illi est; sursum verō ferri, & ad spiritalia & caelestia anhelare violentum. Est quidem virtus secundum naturam rationalem hominis, vt Thomas Aquinas non minus verē quam subtiliter disputat; & vitium ac peccatum, contra naturam; quia verō per originalem culpam primi parentis appetitus a ratione defectit, & iugum eius excussit, & rationem quasi sua importunitate & immoderantia subiecit: hinc ortum habet vt homo, cui appetitus dominatur, virtutem tanquam insulam horreat, & in vitia ac peccata veluti in alimenta suauius propendeat. Inclinator ergo & propensus ad malum, quo nequior est, eo vehementius & effrenatius in malum tendit; & ex parte appetitus auersus a vero bono, quo diutius in illud fertur, eo tardius & tepidius ire se sentit. Quid itaque faciet spiritalis vir, vt semper proficiat, vt semper non lentis passibus in perfectionem eat? Illud quidem quod iaculator, vt sagittam per multa terrarum spatia proiciat. Vt quemadmodum iste primum sagittam quanto potest impetu versus locum a se destinatum iacit, & iam deficientem & in terram cadentem, iterum leuat, & proicit, & sic multoties impetus impressionem multiplicans, ad finem sui itineris ludens & semetipsum oblectans, mittit; sic iustus ad perfectionem contendens, in initio conuersionis suae mentem suam magno feruore quasi impresso impetu ad destinatam puritatem iaculatur, & post aliquot menses tepescit, nouo feruore concepto, versus eandem puritatem impellit, & sic per tempora feruorem inuouans, ad magnam perfectionem peruenit.

Huius vitae mortalis proprium est vt omnia senescant, & sensim ad interitum eant: nullisque aduersum nos emergentibus incommodis, sola temporis lapsione ad senectutem tendimus, & ad mortē properamus. De ipsis caelis incorruptilibus dixit sanctus Dauid: Opera, Domine, manuum tuarū sunt caeli, ipsi peribūt (quia a praesenti statu mutabūt) tu autē permanes, & omnes sicut vestimentū veterascēt. Et sicut opertorū mutabis eos. Si autē caeli quasi senescēt, quia mutatione & inuouatione indigebūt, quāto magis corruptibilia ad vetustatē festinabūt: vel si per caelos, vt August. mysticē vult intelligi, Sanctos intellegamus, illi certē nō tarūm quātum ad corpus, quod instar vestis attrahitur, sed etiam quātum ad spiritualem animae vitam, quasi ad senectam & vetustatem eunt, quia nonnullam qualitātē corrupeibilem mutātes, ad tepiditatem segnitēmq; proficiantur, & mundi curis facientibus, ab illo primo quo inchoarunt feruore deficiunt: donec impleatur illius Psalmi postre-

D. Thom. 12. q. 71. a. 1.

Pf. 101. 26. 17.

Aug. 11.

ma pra

De Vita
Tom. I